

چرا اسد رفت؟

سید مهدی طالبی
پژوهشگر حوزه بین الملل

صبح روز گذشته (یکشنبه ۱۸ آذر، ۸ دسامبر) با خروج بشار اسد، حاکم سوریه از دمشق پایتخت این کشور و تسلط مخالفان بر آن، نظام سیاسی این کشور از بین رفت. جبهه تحریر به عنوان عامل نظامی سرنگونی اسد، از نظر جامعه بین المللی یک گروه تروریستی است؛ همان گونه که طالبان در زمان دستیابی به قدرت در افغانستان بود و است. به نظر می رسد وضعیتی شبیه سقوط کابل در ۲۴ مرداد ۱۴۰۰ (۱۵ اوت ۲۰۲۱) رخ داده است؛ حرکت سریع مخالفان دولت مرکزی به سمت شهرهای مهم و سپس پایتخت و در نهایت خروج رأس نظام سیاسی از کشور و تحویل قدرت طی معامله ای پنهان و ناآشوبه. آنچه در تابستان ۱۴۰۰ کابل رخ داد، در پاییز ۱۴۰۳ با شابلون در دمشق کشیده شد. درباره وقایع سوریه نکاتی وجود دارد که در ادامه به آنها پرداخته شده است.

۱- معامله سران سوریه

عقب نشینی های پی در پی ارتش، بر جای گذاشتن ادوات و صرفاً تخلیه نیروی انسانی و رسمیت بخشی به نخست وزیر دولت اسد از سوی تروریست ها نشانه هایی از هماهنگی و معاملات پشت پرده سنگین هستند. اگر آن گونه که ادعا می شود، اسد و نظام سوریه غافلگیر شدند، چرا پس از هوشیاری مقاومت نکردند؟

۲- چرا اسد مقاومت نکرد؟ او چقدر تهدید ترور و حمله نظامی را جدی گرفت؟

سوال مهمی وجود دارد؛ چرا نظام سوریه و شخص اسد در این نوبت برخلاف گذشته مقاومت نکردند؟ به نظر می رسد یکی از دلایلی که اسد جانش را برداشت و رفت، علاوه بر معاملات، هراس او از مرگ و همچنین قطعی بودن فروپاشی نظامش بوده است. اسد می دانست هم کشته می شود هم کشورش مورد حمله همه جانبه قرار خواهد گرفت. گفته می شود رژیم صهیونیستی در قالب یک طرح بزرگ غربی، اسد را به ترور تهدید کرده بود. اسد در شرایط کنونی منطقه این تهدید را احتمالاً بسیار زیاد جدی گرفت. دلیل آن نیز اقدامات رعب آورو رژیم بود. سردار محمدرضا زاهدی، فرمانده سپاه لبنان در ۱۳ فروردین ۱۴۰۳ در حمله به بخش کنسولی سفارت ایران در دمشق به شهادت رسید. در پی آن ایران عملیات وعده صادق ۱- را اجرا کرد اما بار دیگر سردار عباس نینفروشان، فرمانده بعدی این سپاه نیز ۶ مهر ۱۴۰۳ در بمباران بیروت ترور شد. ترور تمام فرماندهان یگان رضوان در جلسه این یگان و همچنین سید حسن نصرالله، دبیرکل حزب الله نیز برگ دیگری از اقدامات رعب انگیز بودند. در نتیجه ترور دبیرکل مقاومت لبنان و فرمانده سپاه لبنان، نیروهای مسلح ایران عملیات وعده صادق ۲- را در انتقام از خون این دو فرمانده و همچنین اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس در روز ۱۰ مهر (۱ اکتبر) اجرایی کردند. با این وجود روز ۱۲ مهر (۱۳ اکتبر) سید هاشم صافی اللین به همراه جمعی از فرماندهان عالی رتبه حزب الله ترور شدند. گفته می شود در وقایع آن روز تلاش شد فرماندهان ایرانی نیز ترور شوند. این وقایع برای اسد روشن ساخت اگر تصمیمی برای ترور وی گرفته شود، اجرایی شده و حمله نظامی بزرگی نیز در پی آن رخ خواهد داد. محاسبات اسد بر این مبنای بود که علاوه بر کشته شدن وی، نظام بر اثر فشار مخالفان و حمله خارجی ساقط شده و جنگ به بهانه ای برای تخریب

۳- شدیدترین ضربه را کدام باز یگین بین المللی خورد؟

طبق نظر کارشناسان ایران یک قدرت منطقه ای است اما روسیه همزمان با قدرت در شرق اروپا، به دلیل ابعاد قدرتش می توانست یک قدرت جهانی هم باشد. پس از فروپاشی شوروی و از دست رفتن قدرت جهانی روس ها، حضور در سوریه، طلیحه ای برای احیای قدرت جهانی مسکو بود.

ادامه در صفحه ۸

با سقوط اسد و آغاز حکمرانی جوانی چه سناریوهایی پیش روی سوریه است؟ وضع محور مقاومت چطور می شود؟ ایران می تواند از تهدید فرصت بسازد؟

تهدید هشتم

قالیباف در جمع دانشجویان دانشگاه تهران:

دولت می تواند برای قانون حجاب لایحه اصلاحی بدهد

در ۱۳ سال اخیر چه بر سر سفره سوری ها آمد؟

سقوط ۸۰ درصدی اقتصاد دمشق

یک تحلیل آماری از توفیق کارگردان های جوان

فیلم اولی ها سینما را زنده نگه داشتند

حمایت از آرمان فلسطین هنوز در دانشگاه های آمریکا ادامه دارد

۹۵۰ اعتراض دانشجویی در فصل خزان دانشگاه ها